

Projecte lingüístic de centre i plurilingüisme

Codi: 102073

Crèdits: 5

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OB	3	2

Professor de contacte

Nom: Maria Dolors Masats Viladoms

Correu electrònic: Dolors.Masats@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: Sí

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Teresa Ribas Seix

Melinda Ann Dooly Owenby

Emilee Moore

Maria Dolors Masats Viladoms

Marilisa Birello

Claudia Vallejo Rubinstein

Prerequisits

Per poder superar l'assignatura, els estudiants dels grups 21, 31 i 41 han de demostrar un bon domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana (nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència). També cal un domini instrumental bàsic (nivell B1 del Marc Europeu Comú de Referència) de la llengua anglesa.

Per poder superar l'assignatura, els estudiants del grup en anglès (grup 71) han de demostrar haver assolit els objectius indentificats pels descriptors del nivell C1 del MECR tant en situacions de vida quotidiana com en l'àmbit acadèmic.

Objectius

Aquesta assignatura aporta coneixements bàsics necessaris per a tots els futurs mestres d'educació primària. En concret dóna eines per fonamentar i concretar la formació lingüística dels escolars en un currículum multilingüe i en un context social específic com el català.

Els objectius formatius de l'assignatura són :

- Conèixer la diversitat lingüística del món actual, els fenòmens sociolingüístics que es desprenen de les relacions entre les llengües i les comunitats que les parlen, i la incidència d'aquests fenòmens en l'establiment de polítiques lingüístiques, amb una atenció especial a Europa, l'Estat espanyol i Catalunya.
- Conèixer les característiques de les competències lingüístiques de les persones plurilingües i les particularitats dels seus usos lingüístics.

- Conèixer els factors que incideixen en l'elaboració dels Projectes Lingüístics de Centre: la planificació de la formació lingüística dels escolars en un context en què s'imparteix un currículum multilingüe en aules lingüísticament heterogènies.

- Entendre la importància dels usos lingüístics orals i escrits per adquirir noves competències lingüístiques i comunicatives i per construir coneixements en totes les àrees del currículum.

- Adquirir coneixements i competències didàctiques i professionals de base sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües estrangeres a l'Educació Primària.

Competències

- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.
- Conèixer el currículum escolar de les llengües i la literatura.
- Conèixer les dificultats per al aprenentatge de les llengües oficials d'estudiants d'altres llengües.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius
- Parlar, llegir i escriure correctament i adequadament en les llengües oficials de la Comunitat Autònoma corresponent.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i aplicar pràctiques didàctiques en què s'afavoreixi el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, tot tenint en compte la perspectiva de l'escola inclusiva.
2. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües dels diferents nivells educatius.
3. Conèixer les bases en què es fonamenta l'ensenyament i l'aprenentatge d'una llengua estrangera a la primària.
4. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.
5. Demostrar un coneixement acadèmic de les diverses llengües usades.
6. Demostrar un coneixement suficient de la llengua catalana equivalent a les competències corresponents al nivell C2 del Marc Europeu Comú de Referència per a l'Aprenentatge, Ensenyament i Avaluació de les Llengües
7. Descobrir les dimensions socials i cognitives del llenguatge escrit, conèixer les diferents dinàmiques de l'oralitat per dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió i expressar-se adequadament oralment i per escrit.
8. Distingir en qualsevol producció lingüística elements estàndards i de variació.
9. Fer propostes didàctiques per treballar la llengua estrangera a la primària i saber valorar totes les possibilitats organitzatives i els materials més adequats.
10. Identificar els principals mecanismes de creació lèxica.
11. Interpretar el currículum de l'àmbit de llengües de la Generalitat de Catalunya, tant en els continguts que s'han d'assolir, com en l'articulació de les llengües de l'escola i en els aspectes transversals que suposa la dimensió comunicativa.
12. Saber expressar oralment i per escrit idees i coneixements amb suficient fonament teòric i argumental.
13. Saber planificar i implementar activitats en què s'articulin les estratègies adequades per a la superació de les dificultats d'aprenentatge de les llengües oficials per part d'alumnes d'altres llengües.
14. Usar les TIC i les TAC en la recerca d'informació i en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i propostes didàctiques en l'àmbit de l'EF.
15. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

MÒDUL 1

1. Societat, llengües i escola

- La diversitat lingüística en el món actual. Les situacions de multilingüisme i d'usos plurilingües.
 - El sistema educatiu, la diversitat lingüística i la cohesió social. Aspectes sociolingüístics dels centres escolars de Catalunya. La transmissió de la llengua catalana.
 - Legislació sobre el tractament de les llengües a l'educació obligatòria a Espanya i a Catalunya.
 - Política lingüística europea. Principals recomanacions del Consell d'Europa referides a llengües de minories i llengües estrangeres.
-

2. La competència plurilingüe

- Característiques de les competències lingüístiques de les persones plurilingües.
 - La comunicació en situacions plurilingües: alternances de llengües, formes híbrides i altres fenòmens específics; paper dels usos plurilingües en l'adquisició de noves competències comunicatives i lingüístiques.
 - L'ensenyament de les llengües en aules lingüísticament heterogènies.
-

3. Projecte lingüístic de centre

- Models d'educació plurilingüe. Els programes desenvolupats a Catalunya. Especificitats i diversitat de la situació de les aules catalanes.
 - El tractament integrat de les àrees de llengua.
 - Les llengües a les àrees curriculars.
 - Desenvolupament de plans lectors de centre.
 - La integració lingüística dels escolars nouvinguts. Propostes per a la consideració de les llengües de l'alumnat estranger.
 - La planificació de les llengües fora de l'aula. Plans educatius d'entorn i eines de cohesió social.
-

MÒDUL 2

4. Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres

- Ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres als cicles inicial, mitjà i superior.
 - La introducció de la segona llengua estrangera al cicle superior.
 - La gestió de la comunicació a l'aula. L'organització de les activitats de recepció, producció i interacció a l'aula de llengües estrangeres.
 - Enfocaments per aprendre llengües estrangeres a l'educació primària. Programes AICLE.
 - L'avaluació dels aprenentatges.
-

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura parteix del supòsit que el coneixement es construeix en processos col·laboratius entre professorat i alumnat i entre l'alumnat, els quals es desenvolupen principalment en la realització de tasques que mobilitzen els coneixements previs de l'alumnat per a l'assimilació de nous coneixements declaratius i/o procedimentals fornits pel professorat directament o a través de lectures i/o experiències.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposicions del professorat per a la presentació del temari de l'assignatura i de les feines grupals i individuals. Discussió col.lectiva d'aquestes feines.	38	1,52	1, 3, 8, 9, 10, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories de seguiment	23	0,92	8, 10, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi autònom	62	2,48	8, 10, 14

Avaluació

Les activitats de treball individuals i en petit grup realitzades en l'àmbit de les sessions dirigides, supervisades i autònomes comportaran la utilització d'instruments d'avaluació formativa i de regulació de les activitats individuals i/o grupals.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80% de les classes. Encara que s'hagin presentat els treballs corresponents, en cas d'una assistència per sota dels mínims fixats s'obtindrà la qualificació de no avaluable.

Cal aprovar cada un dels tres blocs d'avaluació per separat per poder aprovar globalment l'assignatura.

D'acord amb la normativa UAB, el plagi o la còpia d'un treball individual o grupal es penalitzarà amb un zero i comportarà la pèrdua de la possibilitat de la seva recuperació. Així mateix, la còpia o la tinença de documents o dispositius per copiar en proves individuals d'avaluació a les aules constituïran un motiu directe per qualificar amb un zero les assignatures a què corresponen aquestes proves.

Tal com consta en l'apartat de prerequisits d'aquesta mateixa Guia docent, per aprovar l'assignatura, l'alumnat dels grups 21, 31 i 41 han de demostrar un domini de les llengües catalana i castellana equivalent a un C2 i de la llengua anglesa equivalent a un B1. L'alumnat del grup 71 ha de demostrar un domini de la llengua anglesa equivalent a un C1 per aprovar l'assignatura.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
1. Treball(s) escrit(s) en petit grup sobre els punts 1, 2 i 3 dels continguts i presentació oral d'aquest(s) treball(s). Productes intermedis per a la realització del(s) treball(s) escrit(s) i de l'exposició oral.	25%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15
2. Prova escrita sobre els punts 1, 2 i 3 dels continguts	35%	2	0,08	1, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14
3. Prova escrita sobre una lectura i treball escrit en petit grup grup relacionats amb el punt 4 dels continguts	40%	0	0	1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14

Bibliografia

Bloc 1: Societat, llengües i cultura

Guasch, O. (2016). La educación multilingüe. Dins J. Palou Sangrà i M. Fons Esteve (coords.), *Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria*(p.255-265). Madrid: Síntesis.

Masats, D., Canals, L., Dooly, M., Juanhuix, M., Llompert, J., Moore, E., Nussbaum, L., i Vallejo, C. (2017). Quan els aprenents es converteixen en sociolingüistes: Algunes mostres de les veus de l'alumnat (p. 1-20). Comunicació presentada al VIII Seminari Internacional: L'aula com a àmbit d'investigació sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua. Disponible a:
<http://mon.uvic.cat/aula-investigacio-llengua/files/2015/12/Masatsetal.pdf>

Pérez Oliva, M. (2012, desembre 26). La guerra de las lenguas. *El País*. Disponible a:
http://sociedad.elpais.com/sociedad/2012/12/26/actualidad/1356543207_646129.html

Trenchs Parera, M., Larrea Mendizabal, I. i Newman, M. (2014). La normalització del cosmopolitisme lingüístic entre els joves del segle XXI? Una exploració de les ideologies lingüístiques a Catalunya. *Treballs de Sociolingüística Catalana*, 24, 281301.

Tusón, J. (2010). Un elogio de la diversidad: Lenguas y escrituras. *Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura*, 54, 921.

Vila, F. X. (2013) Algunes nocions essencials de sociolingüística per a docents de primària i secundària. *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, 60, 9-17.

Bloc 2: La competència plurilingüe

Cambra, M. (2011). Plurilingüisme i ensenyament de llengües, *Articles de didàctica de la llengua i de la literatura*, 53, 7784.

García, O., Bartlett, L., i Kleifgen, J. A. (2007). From biliteracy to pluriliteracies. Dins P. Auer i L. Wei (eds.), *Handbook of multilingualism and multilingual communication* (p. 207-228). Germany: Mouton de Gruyter. Disponible a: <https://ofeliagarciaidotorg.files.wordpress.com/2011/02/biliteracy-to-pluriliteracies.pdf>

García, O., i Seltzer, K. (2016). The translanguaging current in language education. Dins B. Kindenberg (ed.), *Flerspråkighet som resurs [Multilingualism as a resource]* (p. 19-30). Stockholm: Liber. Disponible a: https://ofeliagarciaidotorg.files.wordpress.com/2011/02/garcia_seltzer47122073-1.pdf

Moore, E., i Nussbaum, L. (2016). Plurilingüismo en la formación del alumnado de la ESO. Dins D. Masats i L. Nussbaum (eds.), *Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria* (p.15-33). Madrid: Síntesis.

Nussbaum, L., i Unamuno, V. (2006). Les competències comunicatives multilingües. Dins L. Nussbaum i V. Unamuno (eds.), *Usos i competències multilingües entre escolars d'origen immigrant* (p. 44-61). Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Ruiz Bikandi, U. (2006). La reflexió interlingüística: Ajudar a pensar en/amb/sobre tres llengües, *Articles de didàctica de la llengua i de la literatura*, 38, 5166.

Unamuno, V., i Nussbaum, L. (2006). L'escola com a espai de pràctiques multilingües. Dins L. Nussbaum i V. Unamuno (eds.), *Usos i competències multilingües entre escolars d'origen immigrant* (p. 81-100). Bellaterra: Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Vila, I., i Siqués C. (2013). Les llengües de l'alumnat dins del sistema educatiu català als inicis del segle XXI. *Articles de didàctica de la llengua i de la literatura*, 60, 1827.

Bloc 3: Projecte lingüístic de centre

Badia, J. (2010). Gràcies a la immersió lingüística. Models d'escola i models d'educació lingüística. Revista Òmnium, 15, 21-23.

Guasch, O. (2016) La enseñanza y el aprendizaje de las lenguas adicionales. Dins J. Palou Sangrà i M. Fons Esteve (coords.), Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria (p.269-280). Madrid: Síntesis.

Masats, D., i Noguero, A. (2016). Proyectos lingüísticos de centro y currículo. A D. Masats i L. Nussbaum (ed.), Enseñanza y aprendizaje de las lenguas extranjeras en educación secundaria obligatoria (p. 59-84). Madrid: Síntesis.

Noguero, A. (2008) El tratamiento integrado de las lenguas en el marco europeo. Textos de Didáctica de la Lengua y de la Literatura, 47, 1019.

Bloc 4: Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres

Richards, J. C. (2006). Communicative language teaching today. Cambridge: Cambridge University Press.

Disponible a:

https://www.researchgate.net/publication/242720833_Communicative_Language_Teaching_Today